

КОПИЯ

Да старшыні ТБМ імя Ф.Скарыны,
Сп. Алега Трусава
Вул.Румянцава 13, Менск

Аляксей Лапіцкі й Святлана Лапіцкая,
бацькі Янкі Лапіцкага

Прозьба аб салідарным садзеянні ў абароне права
на выбар тыпу й мовы адукацыі для беларускамоўнага
вучня ў Жодзіне

ЗВАРОТ

Паважаны Алег Анатольевіч, зьвяртаемся да вас як да кіраўніка вядомай і ўплывовай у Беларусі арганізацыі, асноўнымі мэтамі якой ёсць падтрымка роднай мовы й спрыянне ў ейным распашырэньні ўва ўсіх жыццёвых асяродках у Беларусі, у тым ліку й найперш у такой важнай сфэры як адукацыя.

У Жодзіне з пачатку 2009 навучальнага году зноў узнікла праблема, у чым мы перакананыя, у цяперашняе Беларусі быць не павінна. Замест разьвіцця беларускамоўных адукацыйна-выхаваўчых пляцовак тут з мэтамі “эканоміі бюджэтных сродкаў” і “сацыялізацыі ў грамадзтва” (вось толькі не вядома якое?) беларускамоўнага вучня пазбавілі адзінай у Жодзіне магчымасьці працягваць сваё гімназычнае навучаньне (з спецыялізацыяй на ангельскай мове) на базе Гімназыі №1 горада Жодзіна.

Нас сапраўды палюхаюць тэндэнцыі эканоміць на роднай мове. У стане дэклараванага двух-моўя гэта можа прывесці й прыводзіць рэальна ў Жодзіне да поўнага вынішчэньня парэшткаў беларускасьці ў беларускім горадзе БелАЗАў ... Так, акрамя сыстэмы адукацыі, ня гледзячы на нашыя і калектыўныя звароты грамадзянаў адносна назваў вуліцаў, тут адбываецца мэтанакіраваная дэбеларусызацыя й у візуальна-гукавым асяродзьдзі.

Ня гледзячы на прадстаўленьня намі ў жодзінскае ГАА вынікі масавага апытаньня бацькоў, вучняў, настаўнікаў у 2001-2002 навучальным годзе, якое было зроблена пад кантролем ягонага кіраўніцтва на прадмет вывучэньня чаканых грамадзтвам умоваў для рэалізацыі права на выбар тыпу й мовы адукацыі, пасьпяховага разьвіцця выбару беларускай мовы ў мэтах выхаваньня й навучаньня дзяцей – аніводная з напрацаваных у той час і зробленых супольна прапановаў (сустрэтых пазытыўна кіраўніцтвам ГАА) не рэалізаваная. Пры гэтым, усё робіцца пасьлядоўна й мэтанакіравана з дакладнасьцю наадварот. Так, замест узмацненьня беларускамоўнага статусу адзінай у рэгіёне беларускай гімназыі ЖБГ (СШ №7) і ініцыяцыі новых беларускамоўных адукацыйных пляцовак з запатрабаванымі бацькамі крэатыўнымі й прыярытэтнымі формамі навучаньня па-беларуску, а таксама прысваеньня ЖБГ назвы ў гонар вядомага беларускага гісторыка энцыклапэдыста Міхася Ткачова ... - разам з разфармаваньнем зьніцыяванай намі апошняй у Жодзіне гімназычнае мініклясы (дзе вучыліся Янка Лапіцкі й Ягорка Ярашэвіч) быў зьліквідаваны й беларускі статус гімназыі. Апошняю падзею кіраўніцтва Гімназыі №1 сёньня разглядае як асноўны аргумэнт супраць прысутнасьці беларускай мовы ў межах дадзенае адукацыйнае установы. Нашыя шматлікія сустрэчы з адказнымі службоўцамі Гімназыі, ГАА й выканкаму, перамовы, звароты й тлумачэньні, у тым ліку праўнага характару, датычныя

нязьменнага высокага дзяржаўнага статусу роднай мовы ў любой адукацыйнай установе дзяржавы Беларусь (у тым ліку - у беларускім горадзе Жодзіна), неправамерныя тэндэнцыі й стаўка выключна на адну мову навучання ў Гімназіі №1 (быццам законную ў такіх умовах), а таксама тлумачэнні аб тым, што спробы атрымаць эканомію на адмове ад устаноўленага законам двухмоўя (якое само па сабе сапраўды патрабуе дадатковых выдаткаў у параўнанні з выкарыстаннем аднай мовы й не можа адпавядаць мэтам эканоміі сродкаў) – ёсць адкрытым і найпростым парушэннем адпаведнага спецыялізаванага заканадаўства й Канстытуцыйнага права грамадзянаў Беларусі.

Ня глядзячы на адзначаемыя абставіны ў якіх наш беларускамоўны ад нараджэння сын, Янка Лапіцкі, навучаўся ў жодзінскай гімназіі з 2002 года (у 2004-2005 г.г. ён прымусява не навучаўся з-за падобнай жа спробы ліквідаваць беларускамоўную клясу) 12.02.2010, кіраўніцай Галоўнага ўпраўлення адукацыі Менаблвыканкаму, Таісай Данілевіч, 26.05.2009, быў скіраваны Ліст-прадпісаньне (патрабаваньне) за №1-89-9/271 у бок кіраўніка Жодзінскага выканкаму, Васіля Грышчанкі, які абавязваў яго прыняць рашэнне аб ліквідацыі беларускамоўнай праграмы навучання й прымусявым пераводзе нашага беларускамоўнага сына ў расейскамоўную клясу. Аніякай іншай, акрамя Гімназіі №1, гімназычнай установы ў Жодзінскім рэгіёне дагэтуль не існуе.

Рашэннем №928 ад 23.06.2009 Жодзінскі выканкам, ігнаруючы пазыцыю бацькоў і вучня, ліквідаваў беларускамоўную клясу з прычыны неэфектыўнага выкарыстання бюджэтных сродкаў і абавязваў беларускамоўнага вучня Яна Лапіцкага працягваць навучаньне ў расейскамоўнае 8 "А" клясе Гімназіі №1.

Пасьля пратэсту, мы як бацькі Яна пайшлі на кампраміс, які дазваляў пры наяўнасці дадзенага дыскрымінацыйнага рашэння працягнуць ягонае навучаньне на базе гімназіі. Для гэтага была аформлена магчымая на той час дакументальна хатняя форма навучання па атрыманай даведцы ВКК на тэрмін да канца 2009 года. Для рэалізацыі кампрамісу намі была пададзена неабходная адмысловая заява бацькоў, у якой мы бралі на сябе адказнасць за стан здароўя сына пры занятках у памяшканьні Гімназіі №1. Дадзеная магчымасьць была пацьверджана пазьней і ў адказе нам.міністра адукацыі К.Фарыны ад 06.10.2009. Акрамя таго, Камісія па справах непаўнагадовых Жодзінскага выканкаму прыняла адмысловую Пастанову №417 ад 20.10.2009 з патрабаваннем да кіраўніцтва ГАА (Яўгена Гарыду) у пяцідзённы тэрмін забяспечыць далейшае навучаньне Яна на базе гімназіі. Аднак, пасьля кароткачасовага аднаўленьня навучання (некалькі дзён) з спасылкаю на тэлефанаваньне і забарону зь Менску, дырэктар гімназіі Генадзь Каршун зноў забараніў навучаньне ў памяшканьні адукацыйнай установы. Ня глядзячы на тое, што Ян навучаўся ў першай чвэрці 7-8 дзён і ў другой каля тыдня, яго атэставалі за гэты пэрыяд. З новага году, не зважаючы на нашыя заявы й зварот у суд, заняткі ў гімназіі не аднавіліся.

З новага 2010 году, скончыўся тэрмін дзеяння дамоўнай хатняй формы навучання, якая так і не была рэалізаванай у дамоўным фармаце. Нам як бацькам Яна пачалі пагражаць штрафамі праз адміністрацыйныя органы (камісіяю па справах непаўнагадовых) і навязвалі расейскамоўнае навучаньне ці навучаньне самастойнае (індывідуальнае) з наступнай задачай залікаў экстэрнам.

Дадзеныя ўмовы значна пагоршылі адукацыйны ўзровень нашага сына. Замест паўнагартаснай гімназычнай адукацыі на роднай мове з спецыялізацыяй на ангельскую мову нам прапаноўвалі фактычна звычайнае ізаляванае ад соцыуму й рэгулярных інтэрактыўных стасункаў з настаўнікамі дапатопнае саманавучаньне, праз якое падлетак ня можа дасягнуць пастаўленых адукацыйных мэтаў, губляе адукацыйны ўзровень і адпаведныя перспэктывы.

Дадзеныя неправамерныя дзеянні й шкода ад іх – відавочныя. Аднак, абяцанні першага намесніка кіраўніка мясцовае ўлады Юрыя Шарага, якія ён даў на апошнім паседжанні Камісыі па справах непаўнагадовых 24.02.2010, а таксама адказы на нашыя звароты з Гімназыі №1 ... застаюцца адпаведна, альбо пустымі абяцаннямі ўзнавіць навучаньне ў належным гімназычным і беларускамоўным фармаце, альбо адмовамі фактычна прымаць канструктыўныя захады для ўзнаўленьня парушанага права на адукацыю ў Гімназыі №1 горада Жодзіна па-беларуску.

У сувязі з адзначаным і тым, што ў той час, калі пытаньне не вырашаецца мы не можам дабіцца канструктыўнага адказу ад самага Міністра адукацыі Аляксандра Радзькова (на нашыя звароты да яго адказвае намеснік міністру К.Фарына, апошнія адказы якога – відавочныя адпіскі)

ПРОСИМ ВАС у межах вашае кампэтэнцыі й прадмету дзеяння па статуце арганізацыі:

- 1) праявіць разнастайную актыўнасьць па садзеньні ў абароне парушаемага права;
- 2) зьвярнуцца да кіраўніцтва Мінадукацыі ў мэтах падтрымкі нашай законнай пазыцыі ды інтарэсаў;
- 3) хадайніцтваваць перад кіраўніцтвам установаў улады й сыстэмы адукацыі аб найхутчэйшым ўзнаўленьні нашага грамадзянскага права на выбар тыпу й мовы адукацыі ў Жодзіне.

Спадзяемся, што аўтарытэт ТМБ імя Ф.Скарыны, ягоня нацыянальныя й міжнародныя сувязі, інфармацыйныя й камунікацыйныя магчымасьці, выказаная афіцыйная пазыцыя паспрыяе на карысьць вырашэньня адзначанага пытаньня ў канстытуцыйна праўным рэчышчы, прозьбы альбо патрабаваньні выкананьня Канстытуцыі Беларусі й спэцыялізаванага Закону Рэспублікі Беларусь “Аб адукацыі” – акажуць важкі салідарны ўплыў і падтрымаюць нашыя намаганьні ў адстойваньні парушаемага сёньня права беларускамоўных грамадзянаў на выбар тыпу й мовы адукацыі ў Жодзіне, будуць здольныя дапамагчы як мага хутчэй (ужо ў 4-ай чвэрці) вырашыць адзначаную намі вострую праблему.

ДАДАТКІ:

- 1) Ліст-патрабаваньне ад ДанілевічТ.І. ад 26.05.2009 ;
- 2) Апошнія адказы К.Фарыны на звароты да Міністра Адукацыі А.Радзькова
- 3) Рашэньне №928 Жодзінскага выканкаму ад 23.06.2009;
- 4) Загад дырэктара Гімназыі №1 ад 28.08.2009;
- 5) Пастанова №417 Камісыі па справах непаўнагадовых Жодзінкага выканкаму ад 20.10.2009;
- 6) Загад дырэктара Гімназыі №1 №510;
- 7) Заява ад 06.04.2010 у Гімназыю №1 ...

"17" 04. 2010

_____ **Лапіцкі А.І.**

_____ **Лапіцкая С.П.**